AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587 BEYROUTH, Liban
Téléphone N° 36-29

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍԻՒՐԻԱ տար. 550, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տար. 7, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة
ՀԵՌԱՁԱՅՆ ԹԻՒ 36-29

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 14 1933 | ՁԵՌՔԷ ՀԱՏԸ 2.50 Ս. Դ.

Է. ՏԱՐԻ | Ամէն առաւօտ պէտք է ընել բերել ծծորկերին ձայները | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 131 (969)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՆՈՐ ՎՏԱՆԳԸ

Բաւական չէ՛, միա՛յն վեր առնել ու ցոյց տալ հասարակութեան՝ կեանքի և կամ որեւէ գործի ու շարժումի մը մէ՛կ երեսը սոսկ։ Երբ խօսքը ճշմարտութեան կամ հաւաքականութեան մը ընդհանուր, էական շահերուն մասին է, այն ժամանակ խիստ հարկաւոր է, որպէսզի ցոյց տրուի համարձակօրէն և քաջաբար մէտալլոնին երկու կողմերն ալ, միաժամանակ և հաւասարապէս։

Ասկէ առաջ, մենք մէկէ աւելի անգամներ քանի մը խմբագրականներու մէջ շեշտեցի՛նք դէպի՝ Հայաստան կազմակերպուած Ներգաղթի մը խիստ կարեւորութիւնն ու օգտակարութիւնը։ Ըսինք, որ Արտասահմանի թէ՛ Հայաստանի մեր վարիչներուն միակ և իսկական քաղաքականութիւնը պիտի ըլլայ ուժ տալ նիւթապէս և բարոյապէս, Ներգաղթի գործը հաւաքականօրէն և ամբողջովին յառաջ տանելու և իրագործելու։ Նկատեցինք դարձեալ, միշտ ընդգծելով, որ հակառակ ներկայ Հայաստանի կարգ մը նիւթական, բարոյական, քաղաքական և ընկերային խիստ բացասական պայմաններուն ու դրութեան, նորէն և այնպէս հայրենասիրութի՛ւն, իսկական քաղաքականութի՛ւն ըրած պիտի ըլլանք, եթէ օր առաջ Արտասահմանի հալածական, ցիրուցան մեր բազմութիւնները տեղափոխենք դէպի՝ Մայր աշխարհ, դէպի հայրենի բնագաւառ։

Այդ խմբագրականները գրած ժամանակնիս, մենք չէ որ պիտի անգիտանայինք միենոյն ժամանակ մեր հայրենիքին մէջ ի գործ դրուող տեսակ տեսակ բռնութիւնները, հալածանքները նաև նիւթական ծանր կացութիւնը, մասնաւորաբար սովը, որ այս վերջին ամիսներուն հասեր է իր անտանելի և դժբախտ գագաթնակէտին։

Չնայած, որ այսօր, դեռ բոլորովին վերջերս Հայաստանէն նորանոր փախստականներ Արաքսն են անցեր, չնայած որ այդ փախստականներուն մէջ կան 60 տարեկան ծերեր և երախաներ, կիներ ու երիտասարդներ, չնայած դարձեալ որ սովը մեր հայրենիքին մէջ աւերներ կը գործէ և տնտեսական դրութիւնը հոն խիստ ողբալի է դարձեր, նորէն և այնպէս, մենք ինչպէս առաջ, նոյնպէս և այսօր կը կրկնենք, որ դէ՛մ ենք բոլոր այդ տեսակի փախստականներուն ու փախստականութիւններուն։

Ո՛րքան ալ դժոխք ըլլայ մեր հայրենիքը, ապրիլը հոն ո՛րքան ալ դառն ու կսկծալի դառնայ, դարձեալ պիտի նախապատուել համարենք ապրիլ ու մեռնիլ բոլոր այդ թշուառութիւններով՝ մեր իսկ հայրենիքին մէջ, քան ազատ, կուշտ ու կուռ ստամոքսով, թափառինք օտարական ափերուն վրայ, ուր մեզի նետուած ամէն մէկ խօսք կամ բառ խորթ և անհարազատ է և լեցուն՝ թոյնով ու անարգանքներով։

Այս բոլորը ըսելէ յետոյ, սակայն, նկատի ունենալով Հայաստանէն վերջի փախստականներու խիստ զգալի թիւը, և մեր հայրենիքին մէջ տիրող սովի սաստկանալը, մենք չենք կրնար մեր ընդհանուր խօսքը չուղղել բովանդակ հայութեան, Գաղթաշխարհի ու հայրենական երկրի մեր կազմակերպութիւններուն՝ ամէն տեսակի։

Եթէ ճիշդ են Հայաստանէն հասնող վերջին տխուր լուրերը, եթէ ճիշդ են փախստականներու թիւն ու նկարագրութիւնները մեր երկրի տնտեսական դրութեան մասին, ինչո՞ւ ապա, ազգը, մամուլը, միութիւններն ու կազմակերպութիւնները մէկ մարդու նման չեն ոտքի կանգնիր, մատերնին դնելու համար բուն վէրքին վրայ։

Սխալ գործե՛լն է ամօթ, թէ սխալը տեսնել և զայն չարձանագրե՛լը, կամ չքարբլաւե՛լը։

Պէտք է ընդունինք որ Հայաստանը ունի նաև իր խոշոր չափով քննադատելի կողմերն ու գործերը։

Պէտք է, մեր ներկայ Հայաստանի ներքին կացութիւնը միշտ պարզուի, իրապաշտ վերծինով մը, անաչառ և անկողմնակալ քննադատութեան մը կողմէ։ Պէտք է ամէն մէկ հայ հաւասարապէս իրազեկ ըլլայ հոն անցնող ունեցող բոլոր անցուդարձերուն, դէպքերուն ու ճշմարիտ կացութեան մասին։

Վերջերս Հայաստանէն հասնող ահաւոր լուրերն ու փախստականներուն ըսածները եթէ ճիշդ չեն, եթէ անոնց մասին մեր կարգ մը թերթերը «ըմբոստութիւնը» և «սուտ» լուրեր է որ կ'ուզեն տարածել, ապա, ինչ ըսենք Եւրոպական այն առաջնակարգ և լուրջ թերթերու տուած տեղեկութիւններուն՝ որոնք ողբերգականօրէն կը նկարագրեն ընդարձակ սիւնակներու մէջ խորհրդային երկիրներու մէջ ներկայիս ստեղծուած սարսռազդեցիկ և տխուր դրութիւնն ու պատկերները։

Քանի որ մեր հայրենիքին մէջ կացութիւնը վերածուած է անտանելի քաոսի մը, համատարած ճահիճի մը, ապա ինչո՞ւ կը լռեն բոլոր տեսակի «Հօկ»երը, Հայաստանի կեղծ կամ անկեղծ բարեկամները, անոր փառաբանութիւնն ու մեծատառ գովեստը հիւսողները։

Այս ժողովուրդին կեանքին ու ճակատագրին հետ խաղալը՝ ամենամեծ ոճիրն է որ կ'արձանագրէ ու պիտի արձանագրէ պատմութիւնը։

Պէտք է հրապարակ գան մէկ անգամ ընդմիշտ, Արտասահմանի մէջ թառ նստող մեր բոլոր տեսակի մտաւորականներն ու գործիչները, մեր զանազանատեսակ կազմակերպութեանց և կուսակցութեանց ներկայացուցիչները, և ի վերջոյ ճար մը, դարման մը մտածեն և ի գործ դնեն Գաղթաշխարհի և Հայաստանի հայ ժողովուրդին այս անել և ցաւալի կացութիւնը բարւոքելու համար։

Իրաքի նոր թագաւորը Ն. Վ. Կազի Ա.

Պէյրութի մէջ հազարաւոր մարդիկ կը մասնակցին հանգուցեալ Վեհապետ Ն. Վ. Ֆէյսալի հոգեհանգստեան արարողութեան, մեծ մզկիթին առջեւ։

Թափօրը մեծ մզկիթէն կ'ուղղուի Գասքա թաղ, Իրաքի հիւպատոսարանը։ Այս տեսարանը նկարուած է Պուրճի հրապարակին վրայ։

Հայաստանէն, վերջերս բազմաթիւ փախստականներու Արաքս գետը անցնիլն ու Պարսկաստան ապաստանիլը ոչ առաջինն է, եւ ոչ ալ վերջինը պիտի ըլլայ։ Դեռ վերջերս, Յունաստանէն, Պուլկարիայէն, Ֆրանսայէն ներգաղթող հայրենակիցներ, դժգոհ մեր երկրի տիրող տնտես. եւ քաղաք. ծանր պայմաններէն, խոյս տուած Արաքսի ձախ ափէն։

Ո՞ւր պէտք է վերջանան այս բոլոր դժնէ պատմութիւնները։

Եւ, ո՞վ է որ անոնց պիտի պատասխանէ սրտաբացօրէն, ու անոնց վերջնական դարմանին մասին խորհի։

Մայր հայրենիքի մէջ տիրող այս ընդհանուր եւ ահաւոր դժբախտութեանց ու սովին դէմ դարձեալ սփիւռքի հայութի՛ւնն է ամբողջ որ պէտք է միահամուռ կերպով ոտքի կանգնի եւ օգնութեան փութայ Հայաստանի ժողովուրդին։ Ռուսը ինքն ալ Սովի ճիրաններուն տակ կը գալարուի, հետեւաբար կարելի չէ օգնութիւն ակնկալել անկէ։ Ցոյսը, միա՛կ փրկութիւնը մենք ենք եւ մեզմէ է կախուած գոյութիւնը մեր բազմահազար սովահար ժողովուրդին։

ԻՐԱՔԻ ՎԵՀԱՊԵՏ ՖԷՅՍԱԼ Ա.Ի ՄԱՀԸ

Երուսաղէմ, 11 Սեպտ.

Համայն արաբական աշխարհը սուգի մէջ է։ Սուգի մէջ է նաև Պաղեստինը։ Իրաքի վեհապետ Ֆէյսալ Ա.ի անակնկալ մահը Հելուեթիոյ մայրաքաղաքին մէջ ցնցեց բոլո՛րը...։

Գուժկան լուրը Ուրբաթ օր առաւօտուն ստացանք Երուսաղէմի մէջ և քանի մը ժամ յետոյ արդէն ան բոլորին սեփականութիւնը դարձած էր։ Պաղեստինի երեք արաբական օրաթերթերը, Երուսաղէմի «Էլ Ճէմաա էլ Արապիէ» և Եաֆայի «Ֆալեսթին» և «Էլ Ճէմաա էլ իսլամիէ».— Ուրբաթ կէսօրին մասնաւոր յաւելուածներով այս ցաւալի և ցնցող լուրը հանրութեան սեփականութիւնը դարձուցին։

Էմիր Ապտուլլահ, եղբայրը հանգուցեալին, Անդրյորդանանի և Նէճտի սահմանագլուխը կը գտնուէր, երբ թօթը կը հասնի իրեն նախկին թագաւոր իր Ալի եղբօր կողմէ ղրկուած մէկ հեռագրով։ Անմիջապէս Ամման կը վերադառնայ ան ընկճուած և սգալից վիճակի մը մէջ։ Իրեն յայտնուած ժողովրդական ցաւակցութեան, ի պատասխան, ան կ'ըսէ.— «Ձեր կարեղ ոչ ինքզինքս և ոչ ալ արաբ ժողովուրդը մխիթարել։ Հօրս մահուան ատեն ալ զգածուած էի, բայց այսօրուան հարուածը աւելի ծանր և խորունկ է։ Քանզի այս սև պահը արաբ ժողովուրդին ձգտումները կը յուսաբեկէ։»

Ցաւակցական հեռագիրներ և գրութիւններ կը տեղան Ամման և Պաղտատ, պաշտօնական և անպաշտօն անձնաւորութիւններէ և մարմիններէ։

Կը կարծուի թէ մարմինը մասնաւոր յածանաւով մը Հայֆայ ցամաք պիտի հանուի քանի մը օրէն, ուրկէ զին. օդանաւով Երուսաղէմ պիտի բերուի, ուր կրօնական արարողութենէ և յարգանքի արտայայտութենէ մը վերջ, օդանաւով Պաղտատ պիտի փոխադրուի։

Ամեն. Գուշակեան պատրիարքն ալ Էմիր Ապտուլլահին ցաւակցական հեռագիր մը ղրկեց։

ԹՂԹԱԿԻՑ

Նոր Սերունդին Սեռային Դաստիարակութիւնը

Որձատութիւն

Շատ հին ժամանակներէ ի վեր սովորութիւն էր, որ ընտանի ու սեռային անգամները որձատէին։ Ամէն ժամանակ, սովորութիւն է եղած նաև որձատել կենդանիները՝ որպէսզի աշխատանքներու աւելի՛ գիմանան։

Դեռ ասկէ տասը տարի առաջ, աղաներ որձատելու սովորութիւնը լայնօրէն կը գործադրուէր Ասիոյ և Հարաւային Եւրոպայի մէջ։ Հարիւր տարի առաջ, որձատելու գործողութիւնը ա՛յնքա՛ն յաճախադէպ էր Իտալիոյ մէջ, որ սափրիչներու խանութներուն ճակատը գրուած կ'ըլլար.— «Կածի՛ն, մազ կը կարե՛նք, կ'որձատենք...»

Հին դարերուն, կ'որձատուէին նաև, իբրև պատիժ, ամուսնութեան և սիրոյ մէջ անհաւատարիմ գտնուողները։

Միջին-դարուն, այս պատիժը լայն չափով ի գործ դրուեցաւ ոճրագործներուն հանդէպ։

Շատեր կամաւոր կերպով ինքզինքնին կ'ենթարկէին որձատումի գործողութեան, հեռու մնալու համար մարմնական փորձութիւններէն։ Կ'որձատէին նաև երիտասարդ տղաքը, ընտանելու համար սոպրանօի յատուկ ձայն։

Սիքսթինի աւճարին երգչախումբին անդամները որձատուած էին, բոլորն ալ։ Այսօր, հազուադէպ է որձատուողներու թիւը, նոյն իսկ Ասիոյ մէջ։ Ներքինիներու թիւը զգալիօրէն նուազած է։ Կարգ մը երկիրներու մէջ, ինչպէս Թուրքիա և Եգիպտոս, բոլորովին վերջ է գտած որձատումի գործողութիւնը։

Ի հարկէ, այս յեղաշրջումը կ'ուրախացնէ բոլորիս սրտերը։

Որձատութիւնը՝ սեռային բնութեան դէ՛մ է։ Դատապարտելի են այն ծնողքները՝ որոնք իրենց զաւակները որձատման գործողութեան կ'ենթարկեն։ Գեղութեան չափ ահաւոր է այս սարսափելի սովորութիւնը։ Ինչպէս ըսուեցաւ, բարեբախտաբար այդ վաթարագոյն, բարբարոսատիպ գործը գրեթէ ո՛չ ևս է այլևս։

Սեռային դաստիարակութիւնը

Ուրիշ կարեւոր հարց մը, որ կը հետաքրքրէ մեզ, սեռային դաստիարակութեան խնդիրն է։ Այդ հարցին, դժբախտաբար մինչև այսօր շատ քիչ մտեցողներ են եղած լուրջ կերպով, պէտք եղած չափով։

Ուրախալի է, որ հիմա, մեր մանուկներնութիւնը, «ընտրանին»՝ սկսած է լուրջ ուշադրութիւն դարձնել անոր։ Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Ամերիկայի և այլն երկիրներու մէջ ամէն օր ձայներ կը բարձրանան յայտնելու, կամ բացատրելու, որ ազան այլևս պէտք չէ անգէտ, ագէտ մնայ սեռային խնդիրներու նկատմամբ։ Փոքրիկները այլևս իրաւունք ունին գիտնալու, հասկնալու թէ՝ իրենք ի՞նչպէս ծնած են, աշխարհ եկած, թէ՝ իրենց ծնունդին համար բնութիւնը ի՛նչ չափով աշխատած և օգտակար է եղած։

Պէտք չէ՛ այլևս մեր փոքրերուն պատմել «Արագիլներու բոյներուն կամ հաւկիթներուն» և նման հէքեաթներ ու առասպելներ։

Մեր ներկայ տղաքը այլևս այդպիսի մանրավէպերով չեն բաւականանար...

Կապոյտ հէքեաթները, երևակայական պատմութիւնները կը ծառայեն մի միայն խանգարելու մեր փոքրիկներուն մատաղ երևակայութիւնները։ Անոնք, այդպէս՝ զուր տեղը կը գործածեն իրենց թարմ երևակայութիւնը։

Պարզ և որոշ է այլևս, որ մեր այս ներկայ դարուն՝ պէտք է լրջօրէն բացատրել տղոց, սեռային մեքենականութեան խնդիրը, փոխանակ՝ զայն թողելու դիպուածին կամ ագէտ սպասուհիներու կամ ծառաներու, որոնք շատ անգամ լուրջ ալ չեն, անառակ են եւ մոլի։

Բժշկական քառասուն տարուան իմ փորձառութիւններուս և գործունէութիւններուս ընթացքին ես տեսայ եւ համոզուեցայ, որ ծնողքներուն՝ իրենց զաւակներու սեռային խնդիրներուն հանդէպ ունեցած լռութիւնը՝ կը ծնի ողբալի, աղէտալի արդիւնքներու եւ վերջաւորութեանց։

Մեր ժամանակի սեռային թշուառութիւնները — գիջութիւն, սեռային հիւանդութիւն, դժբախտ ամուսնութիւն, վիժում — յառաջ կուգան ընդհանրապէս սեռային անկանոն դաստիարակութենէ մը կամ մոլութիւններէ ու անառակութիւններէ։

Այս կարևոր և էական խնդրոյն շուրջ փոխանակ նուիրական լռութիւն պահելու պէտք է համարձակութիւնն ու քաջութիւնը ունենալ ճշմարտութիւնը պարզել բաց և կենդանի խօսքերով ու բացատրութիւններով։ Որովհետև, մեծերու կողմէ եղած սեռային յատուկ բացատրութիւնէն միայն կախում պիտի ունենայ մեր փոքրերու բարոյական և ֆիզիքական ազատ աճումն ու զարգացումը, միշտ հաւասարակշռուած։

Սէրը և ծնունդը ա՛յնքան կարեւոր նիւթեր են, որ պէտք չէ անոնց հետ թեթև վարուիլ, քանի մը կարճ բացատրութիւններ տալով, շատ անգամ անմիտ, յիմար և երևակայական։ Երբ տղան հարց կուտայ թէ՝ ի՞նչպէս իր փոքր եղբայրը աշխարհ է եկած,— ինչո՞ւ համար մայրը անոր պատասխանէ անհեթեթ խօսքերով, փոխանակ ըսելու շատ պարզօրէն — «Փոքրիկ եղբայրդ ծնած է իմ գրկիս մէջ։ Ես զայն կրեցի մօտիկը իմ սրտիս, յետոյ իմ կաթովս զայն սնուցի, այսպէս գեղեցիկ եւ առողջ մանչ մ'ընելով...»։

Երիտասարդական միտք մը, հոգի մը, երբեք ա՛լ չի վախնար ոչ ալ կը սարսափի ու կ'ամչնայ սիրուն, սիրելի և անկեղծ բառերէ ու խօսքերէ։ Ընդ-

ՍՈՒՐՃԸ

Եթէ ինծի ըսէք, 20րդ դարը պրոպագանդի դար պիտի անուանէի։ Պրոպագանդ խօսքով, գրիչով, անթելով հեռախօսով, ռատիօյով... Ուր որ դառնաս՝ պրոպագանդի կը հանդիպիս։

Նոյնը՝ սուրճի մասին.— «Սուրճ խմեցէք», «Սուրճ մի խմեր», «Սուրճը վնասակար է», «Թարմ սուրճը անվնաս է»...

Լաւ չէ՞ք, թող սուրճի մասին ամփոփ գաղափար ունի՞ք... Ո՛չ, ահա, ձեզի պատմութիւն մը։

Սուրճը՝ ամենէն չրթունքին մօտիկ այս խմիչքը միջազգային ըմպելի մըն է։ Անոր գործածութիւնը թէյին չափ հնութիւն չունի, այսուհանդերձ առանձինց դարերու պատմութիւն մ'ունի, սուրճը։ Թէյը Քրիստոսէն առաջ կը գործածուէր արեւելեան երկիրներուն մէջ. մինչդեռ սուրճին գործածութիւնը կը սկսի Քրիստոսէ ետքը՝ վեցերորդ դարուն։

Սուրճի տունկը հինէն ի վեր վայրենի ձեւով կ'աճէր Եթովպիոյ և Արաբիստանի լեռներուն վրայ. սակայն ոչ ոք գիտէր այդ տունկին պտուղին համը։ Սուրճի գործածութեան նախապատւութիւնը արաբներուն կը պատկանի։ Ամենէն առաջ արաբները խմեցին սուրճը և անոր առեւտրական արժէքը ըմբռնելով ջանք չխնայեցին արգիլելու անոր տարածումը և մշակութիւնը օտար երկիրներու մէջ։ Արաբները իրենց արտածած սուրճի հատիկները խանձելով կ'ամլացնէին, որպէսզի գնողները չկարենային բուսցնելով մշակել զայն։

Սակայն, Մէքքէ գացող ուխտաւորները գողցան սուրճի հունտերը և անոր տարածումին պատճառ եղան։ Պապա Պուտան անունով ուխտաւոր մը Մէքքէէն սուրճի հունտեր գողնալով՝ ցանեց զանոնք Միզորի բարձունքներուն վրայ։

Եօթներորդ դարուն (Ք. Ե.) սկիզբը հոլանտացիք Մոխայէն սուրճի տունկեր փոխադրեցին Հոլանտա. ուրկէ ալ Ճավա տարին և հոն մեծաքանակ մշակելով մեծ հարստութիւն դիզեցին։

Ֆրանսայի Լուի ԺԴ թագաւորը 1714-ին, Ամսթերտամէն սուրճի տունկ մը բերել տալով շքեղ արարողութեամբ տնկեց զայն Ժարտէն Տէ Փլանթի մէջ, ի Փարիզ։ Ներկայիս ֆրանսական գաղութներու, Մեքսիքայի, և Ամերիկայի մէջ մշակուող սուրճի տունկերուն ալ բիւրը Լուի ԺԴ-ի նշանաւոր տունկն է։

Ֆրանսացի երիտասարդ ծովային սպայ մը, Կապրիէլ Տէ Քլիօ, 1723ին այդ նոյն տունկէն ճիւղ մը վերցնելով մեծ դժուարութեամբ Մարթինիք կղզին փոխադրեց զայն։ Տնկեց զայն հողի մը մէջ, փուշերով շրջապատեց և պահակներու հսկողութեան յանձնեց եւ յաջողեցաւ մշակել։ Ֆրանսացի պանդուխտներ դրուատիքը ըրին երիտասարդ սպային յաջողութեան և թագաւորը վարձատրեց զայն։

Իսլամական աւանդութիւն մը համաձայն Շէյխ Օմար և իր համախոհները 1258ին Մոխայէն Ուսապ աքսորուեցան և երբ անօթութենէ մեռնելու սպառնալիքի հասած էին, ստիպուեցան ուտել իրենց շուրջը աճող սուրճի հատիկները եւ փրկուեցան։ Անոնք չորցած հունտերը խաշելով ջուրը խմեցին և զօրացան։ Շէյխին հետեւորդները լսեցին լուրը եւ սկսան իրենք ալ խմել։ Շուտով այդ խմելիքին համբաւը հասաւ քաղաք եւ Շէյխ Օմար Մոխա ընդունուեցաւ յաղթական զօրավարի մը պատիւներով։ Ժողովուրդը ալ ի գնահատութիւն թէքքէ մը նուիրեց Շէյխ Օմարին։

Նոյնպէս կը պատմուի թէ Խալտի անունով արաբ հովիւ մը նշմարեց որ իր խոյօքիկ այծերը որոշ տունկի մը հունտերը կերած օրերնին կ'ըմբոստանան և խենթ ու խելառ շարժումներ կ'ընեն։ Հովիւը հետեւելով իր այծերուն օրինակին ճաշակեց այդ հատիկները և շուտով եղաւ արաբիստանի երջանկագոյն հովիւը։

Ցետոյ վենետիկցի վաճառականներ ներմուծեցին սուրճի գործածութիւնը և տարածեցին Եւրոպայի մէջ։ Հռոմի մէջ կրօնաւորներ սուրճը սատանայական խմելիք նկատելով ուզեցին արգիլել անոր գործածութիւնը։ Անոնք դիմեցին Կղեմէնթ Ը. Պապին և խնդրեցին որ սուրճը արգիլող կոնդակ մը գրէ։ Պապը, իմաստուն մէկը, ուզեց համտեսել սուրճը, խմեց ումպ ումպ այդ «սատանայական» խմելիքէն և աղաղակեց.— «Այս անուշահամ խմելիքը անհաւատներուն չի վայելեր, եկէք խաբենք սատանան և մկրտենք այս խմիչքը և ընենք զայն Քրիստոսի խմիչք»։

Այսպէս սուրճը դարձաւ քրիստոնէական ըմպելի մը և ընդհանրացաւ անոր գործածութիւնը։ Հետզհետէ սրճարաններ բացուեցան և սուրճի գործածութիւնը մայրուն կերպով հաստատուեցաւ, ի հեճուկս կրօնաւորներուն։

Եւրոպայի բժիշկները նկատեցին սուրճին ազդեցութիւնը մարդկային մարմինը կազմող գործարաններուն վրայ և զայն իբր դեղ սկսան գործածել, զանազան հիւանդութիւններու համար։ 1674ին Տօքթ. Վիլլիս առաջին անգամ ըլլալով արտայայտուեցաւ սուրճի մասին և ըսաւ.—

«Սուրճը վտանգաւոր է, երբ չափազանցութեամբ առնուի։ Երկար ատեն սուրճ խմողները կրնան տառապիլ ընդհանուր թուլութենէ և մինչեւ իսկ անդամալուծութենէ։ Սուրճը կ'ազդէ սրտին զարկերուն և սրտի բաբախում կը պատճառէ. սրունքներու և թեւերուն դողալուն պատճառ կ'ըլլայ: Սակայն, երբ քիչ քանակութեամբ ընդունուի, սուրճը կը թեթեւցնէ մարդուն հոգին և կը ցրուէ մտքին մշուշը»։

Հետզհետէ երբ բժիշկները աւելի զարգացուցին տարրաբանութիւնը գտան որ սուրճին մէջ Քաֆէին անունով նիւթն էր անոր վնասակար մասը։ Անոնք գտան որ քաֆէինը անքնութիւն, արթնութիւն, սրտի բաբախում և ջղային տագնապ կուտայ։

Ներկայիս սուրճի մասին տիրող բժշկական կարծիքը հետեւեալն է,— Թէ սուրճը իբր լեղի ըմպելի մը կը խթանէ մարսողութեան գործարանները, իր պարունակած քաֆէինի միջոցաւ կը գրգռէ ուղեղը և ջիղերը, ենթական արթուն և անոր իմացականութիւնը յստակ պահելով, կ'ազդէ սրտին և կ'արագացնէ անոր զարկերը, կը գրգռէ երիկամունքը և առատ մէզ կ'արտադրէ։

Հետեւաբար, սուրճը երբ չափաւոր գործածուի ունի օգտակար յատկութիւններ։ Սակայն, անոր անչափ գործածութիւնը կրնայ վնասակար ըլլալ սրտի հիւանդութիւններէ, երիկամանց բորբոքումէ, ջղային խանգարումներէ և անքնութենէ տառապողներուն համար։

Բարեբախտաբար, վերջին տարիներու ընթացքին նորագոյն միջոցներով կարելի եղած է սուրճին քաֆէինը զատել։ Այնպէս որ սուրճի սիրահարներ երբ որ բժշկական արգելքի հանդիպին կրնան քաֆէինազուրկ սուրճ խմել և չզրկուիլ իրենց քիմքին հաճելի եղող ըմպելիքէն։

(«Հ.») ՏՕՔԹ. Ա. ԱՐԲԷԼԵԱՆ

հակառակը այդպիսի խօսքեր ու բացատրութիւնները՝ ա՛լ աւելի կը սեղմեն կապերը զաւակներու և ծնողքներու միջեւ։

Անկեղծ եւ մաքուր ճշմարտութիւնը՝ կ'առաջնորդէ մարդս ճշմարիտ մաքրութեան եւ անբծութեան։

⁂

Սեռային դաստիարակութիւնը երեք տարբեր շրջաններ ունի։ Ա. Նախադպրոցական շրջան, ուր մայրը պարտաւոր է տալու՝ տարրական տեղեկութիւններ ալ։ Բ. Դպրոցական շրջան՝ ուր ուսուցիչը կը խօսի տղուն՝ սեռային մեքենականութեան մասին, և վերջապէս Գ. Յետ-դպրոցական շրջան՝ ուր բժիշկը պիտի խօսի սեռային գործարաններու, անոր պաշտօններուն և ախտաբանութեանը մասին, մանրամասն տեղեկութիւնով և նկարագրութիւններով։

Բժիշկը պիտի խօսի կնոջ և մարդուն առողջապահութեանը, սեռային ներքին և արտաքին գործարաններու մասին, իսկ ուսուցիչը պիտի աշխատի այդ բոլորը բացատրել՝ բնական պատմութի՛ւնը ունենալով իրեն իբր առաջնորդ։

Գերմանիոյ մէջ Հիթլերէն առաջ, բոլոր վարժարաններու մէջ արդէն սեռային ուսուցումը պարտաւորիչ էր։

Երկրորդական վարժարաններու բարձրագոյն կարգերուն, երիտասարդ տղաքն ու աղջիկները՝ (17—18 տարեկան) կը հետեւէին կենսաբանութեան՝ դասընթացքներու: Անոնց կը նկարագրուէր կատարեալ և լրացուցիչ եղանակով մը կնոջ և մարդու սեռային գործարանները։ Անոնց կը բացատրուէր լայնօրէն, յղութեան պատճառները, պատճառները, ցոյց տրուելով միաժամանակ նիւթին հետ կապ ունեցող պատկերներ:

Ամէն պարագայի տակ, սեռային դաստիարակութեան ուսուցումը՝ ընտանիքին և դպրոցին մէջ, հեռու է դեռ գործադրուելէ, մանաւանդ բոլոր երկիրներուն մէջ։

Սեռային դաստիարակութեան գաղափարը դեռ կապուած է կեղծ ամօթխածութեան հետ։ Դեռ կը վախնան, զայն ուսուցանելով՝ խանգարել՝ վնասել տղուն միտքն ու երեւակայութիւնը։ Եւ, շատ անգամ, աւա՜ղ, այդ նիւթին շուրջ ծնողքներու և ուսուցիչներու ագիտութիւնը բացայայտ է և մեծ չարիքներ կը գործէ ի վնաս մեր տղոց և աղջիկներու թանկագին կեանքին։

Սեռային դաստիարակութեան, առողջապահութեան մասին այսօր կան բազմաթիւ հատորներ, պատկերազարդ։ Պէ՛տք է, որ այդ գիրքերը ամէն մէկ դպրոցական աղջիկ կամ տղայ ունենայ իր մօտ, զայն միշտ կարդայ, ինչպէս կը կարդայ վէպ մը, գրական գեղեցիկ կտոր մը։

(Շար.) ՏՕՔԹ. Մ. ՀԻՐՇՖԻԼՏ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԵՐԵՔ ՔՈՅՐԵՐԸ

Այսպէս Երկու Աչքը երգեց մինչեւ որ Երեք Աչքը այլեւս աչքերը չէր կրնար բանալ, երկու աչքերը գոցուեցան, բայց երրորդ աչքը չէր գոցուեր։ Երկու Աչքը խորհեցաւ թէ քոյրը լաւ մը քնացած է եւ ըսաւ.

—Մայէ՛, այծիկս, մայէ՛,
Սեղանը լաւ ուտելիքներով ծածկէ։

Վայրկեանի մը մէջ լեցուն սեղանը այծին էր, երբ լաւ մը կշտացած էր, ըսաւ.

— Մայէ՛, այծիկս, մայէ՛,
Սեղանը աչքէս հեռու քշէ։

Սեղանը աներեւութացաւ։ Երեք Աչքին երրորդ աչքը ամէն ինչ տեսած էր, թէեւ քնացած կ'երեւէր։

Այդ իրիկուն երբ Երկու Աչքը նորէն բան չկերաւ, Երեք Աչքը պատմեց մայրիկին ինչ որ տեսած էր։

— Երկու Աչքը իմ երկու աչքերս քնացուց երգելով, բայց երրորդը արթուն մնաց եւ տեսաւ ամէն ինչ, ըսաւ ան։

Չար մայրիկը այնքան բարկացաւ երբ լսեց Երկու Աչքին լաւ բախտ մըն էր գտած, որ —Այդ անպիտանը մեզմէ լա՛ւ պիտի ուտէ—պոռաց եւ դանակ մը առնելով գնաց այծը մորթեց։

Երբ Երկու Աչքը տեսաւ որ իր այծը մորթեր էին, վազելով դուրս ելաւ եւ այնպէս կուլար կարծես սիրտը պիտի պոկէին։

Այդ վայրկեանին, գեղեցիկ, բարի պառաւը նորէն երեւցաւ եւ ըսաւ.

— Ինչո՞ւ կուլաս Երկու Աչուկ։

— Ինչո՞ւ, ըսաւ Երկու Աչքը, երկար հառաչելով, մայրիկս մորթեց այն այծիկը, որ ինծի կերակուր կը բերէր։

— Ինծի մտիկ ըրէ, Երկու Աչուկ, ըսաւ պառաւը, եւ ըրէ՛ ինչ որ կ'ըսեմ քեզի։ Տունդ գնայ եւ մայրիկէդ խնդրէ որ այծին սիրտը քեզի տայ։ Մթնելուն պէս տար այդ սիրտը եւ տունին առջեւը թաղէ։

Երկու Աչքը տուն գնաց եւ ըսաւ.— Մայրի՛կ, գոնէ Այծիկիս մէկ կտորը տուր ինծի, եթէ միայն սիրտը ա՛յն ալ բաւ է։

— Լա՛ւ, ըսաւ մայրիկը, եթէ ամբողջ ուզածդ այդ է, առ։

Երկու Աչքն առաւ սիրտը եւ երբ ամէն մարդ խոր քուն կը քնէր, տունին առջեւը խորունկ փոս մը փորեց եւ սիրտը հոն թաղեց։

Յաջորդ առաւօտ երբ քոյրերը արթնցան, տան առջեւը զարմանալի ծառ մը գտան, արծաթէ տերեւներով եւ ոսկի խնձորներով։

Մայրիկը ըսաւ Մէկ Աչքին.

— Ծառը ելիր, աղջիկս, եւ ոսկի խնձորներէն մի քանի հատ փրցուր։

Մէկ Աչքը անմիջապէս ծառը մագլցեցաւ բայց ո՛չ մէկ խնձոր կրցաւ բռնել, բոլորն ալ ձեռքէն կը փախչէին։ Շա՜տ աշխատեցաւ բայց պարապի։

Մայրիկը այս անգամ պզտիկին դարձաւ ու ըսաւ.

— Երեք Աչք, դո՛ւն ելիր։ Դուն կըրնաս փրցնել, որովհետեւ Մէկ Աչքէն աւելի լաւ կրնաս տեսնել։

Մէկ Աչքը ծառէն իջաւ եւ Երեք Աչքը ելաւ, բայց ան ալ պարապի աշխատեցաւ։ Ոսկի խնձորները հոս հոն կը ցատկռտէին եւ ոչինչ կրցաւ բռնել։

Վերջապէս մայրիկը ըսաւ.

— Վա՛ր իջիր, ես փրցնեմ։

Բայց Մէկ Աչքին եւ Երեք Աչքին բրածէն աւելի բան չի կրցաւ ընել խնձորները սկսան պարել եւ միայն օդը կրցաւ բռնել։

Ցետոյ Երկու Աչքը մօտեցաւ եւ ըսաւ.

— Ես փրցնե՛մ։

— Դո՞ւն —պոռացին բոլորը—դո՞ւն ի՞նչ կրնաս ընել քու երկու աչքովդ։

Բայց երբ Երկու Աչքը ծառը ելաւ, խնձորները կարծես իրար ետեւէ կը գտնուէին ու կուգային անոր ձեռքը։ Մի քանի վայրկեանէն վար իջաւ՝ գրպաններն ու գոգնոցը լեցուն խնձորներով։

Երբ խնձորները մայրիկին կուտար, թագաւորին տղան, Տիգրան իշխանը ձիու մը վրայ այն կողմ եկաւ։ Զայն տեսնելնուն պէս քոյրերը պահեցին Երկու Աչքը։

— Վազէ՛, կորսուիր աչքէս, պահուէ տեղ մը, ո՛չ մէկը տեսնէ քեզ այս ցնցոտիներով։ Եւ ծառին մօտիկ տակառի մը ետեւը հրեց խեղճ աղջիկը։

Իշխանը հիացմունքով դիտեց փայլուն տերեւներն ու ոսկի խնձորները եւ ըսաւ քոյրերուն.

— Որո՞ւ կը պատկանի այս հրաշալի ծառը. ի՞նչ որ ուզէք կուտամ. եթէ անկէ ճիւղ մը տաք ինծի։

— Ծառը մե՛րն է. գոչեցին աղջիկները եւ մեծ հաճոյքով կուտանք ձեզի ճիւղ մը։

Ջանացին հա՛ ջանացին, բայց մատերուն ծայրն իսկ չկրցան դպցնել խնձորներուն։ Ծառը կեանք առած կը շարժէր անդադար։

Զարմանալի բան, —ըսաւ իշխանը—ծառը ձերն է և չէք կարող խնձոր մը իսկ փրցնել։

Այն ատեն Երկու Աչքը շատ բարկացաւ իր քոյրերուն, որ ճշմարտութիւնը չէին ըսեր և երկու խնձոր առնելով գրպանէն, իշխանին ոտքերուն քով գլորեց։

Իշխանը զարմացաւ տեսնելով որ խնձորները գլորելէն իրեն կուգային։ Գնաց տակառին քովը, վերցուց խնձորները և հոն տեսաւ Երկու Աչքը, որ հակառակ իր ցնցոտիներուն, շատ գեղեցիկ երեւցաւ իշխանին։

—Ո՞վ ես դուն.— Հարցուց իշխանը։ Ես պզտիկ Երկու Աչքն եմ, ըսաւ աղջիկը— լսեցի երբ ծառէն ճիւղ մը ուզեցիք և անոր համար ալ խնձորը ձեր առջեւ գլորեցի։ Հիմա ճիւղ մ'ալ պիտի տամ։

Եւ երբ ծառին մօտեցաւ, ճիւղերը ծռեցան մինչեւ գետին, կարծես կը հրաւիրէին, որ փրցնէին զիրենք։

— Ա՜հ... բացագանչեց իշխանը, հիմա կը հասկնամ թէ ծառը քուկդ է ոչ թէ քոյրերուդ։

Երբ իշխանը ճիւղը առաւ, ըսաւ.— Պզտիկ Երկու Աչուկ, ի՞նչ կ'ուզես, որ քեզ տամ։

—Բարի իշխան.—ըսաւ Երկու Աչքը մայրիկս և քոյրերս զիս չեն սիրեր, մինչ իսկ բաւականաչափ կերակուր չեն տար որ ուտեմ։ Եթէ ինծի առնէք, տանիք ձեզի հետ և ազատէք զիս այս վիճակէս աշխարհիս վրայ ամենաերջանիկ աղջիկը ես կ'ըլլամ և ձեզի համար միշտ կ'աղօթեմ։ Իշխանը վերցուց Երկու Աչքը ձիուն վրայ նստեցուց և իր հայրենիքի պալատը տարաւ։ Ամիս մը վերջը Երկու Աչքը իշխանին հարսը։

Մայրն ու քոյրերը շատ ուրախացան որ Երկու Աչքը գնաց՝ ըսելով։

Բայց յաջորդ օրը երբ ելան, ծառը չկար։

Հակառակ անոր որ այնքան չարչարեցին զինքը, Երկու Աչքը երբե՛ք չմոռցաւ իր մայրն ու քոյրերը եւ օգնեց անոնց մինչեւ որ մեռան։

(Վերջ) Անգլ. Թարգ.
(«Ա.») ՕՖԻԿ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՏԱԼՈՒՀԻԻՆ ՏԱՍՆԱԲԱՆԵԱՆ

1.— Սիրէ՛ ամուսինդ, ամէն բանէ աւելի, կրցածիդ չափ սիրէ մերձաւորդ։

2.— Ամուսինդ ա՛յնաւոր հիւրի մը տեղ դիր, բայց զինք բարեկամ մը նկատէ, եւ ոչ թէ բարեկամուհի մը, որուն կը պատմեն կանանց փոքր գաղտնիքները։ Այդ բարեկամուհիէն հեռու գիր, եթէ կրնաս։

3.— Թո՛ղ քու տանդ մէջ կարգ կանոն տիրէ, ու դէմքդ ժպտուն ըլլայ երկանդ վերադարձին։ Սակայն ներողամիտ եղիր, եթէ ժպիտդ իսկոյն չնշմարէ։

4.— Աւելորդ բաներ մի պահանջեր տանդ համար. եթէ կրնաս պահանջէ ծծնդուն տուն մը, քիչ ազատ անցրոպէ եւ ցոյց համար հանդարտութիւն։

5.— Ցոյցը թող ըլլայ պարզ եւ մաքուր։ Քու անձդ պէս եղիր պարզ ու մաքուր։ Թող ամուսինդ ժպտի քեզ տեսած պահուն, իսկ քու վրադ խորհի բացակայ եղած ատեն։

6.— Ցոյց տուր որ անոր հետ ամուսնացած ես քու գեղ եւ քու յուղ բախտ մը ունենալու համար։ Եթէ ամէն օր յիշես ամուսինդ, դուն դարձեալ պարտաւոր ես ձեռքդ պահել անոր ձեռքերուն մէջ։

7.— Եթէ երբեք ամուսինդ մայրը ողջ է, յիշէ՛ որ չպիտի կրնաս պէտք եղած բարութիւնը եւ անձնուիրութիւնը ցոյց տալ այն կնոջ հանդէպ, որ ամուսինդ օրօրած է իր մանկութեան ատեն։

8.— Կեանքէն մի՛ պահանջեր այն բանը, զոր ոչ մէկուն կրցած է ընծայել, արդէն իսկ երջանիկ ես, եթէ օգտակար կ'ըլլաս։

9.— Եթէ դժբախտութիւնը վրայ հասնի, մի՛ վհատիր. մի՛ յուսահատիր, համբերութիւնը պէտք վերահաստատուի։ Վստահութիւն ունեցի՛ր երկնքի վրայ ու համբերութիւն պէտք ունենայ երկու հոգիի համար։

10.— Եթէ երբեք ամուսինդ հեռանայ, սպասէ՛ անոր։ Եթէ երբեք լքէ քեզ, դարձեալ սպասէ՛ անոր։ Որովհետեւ ո՛չ միայն անոր կինն ես, այլ եւ անոր պատիւը։ Ու օր մը մէկը քովդ պիտի վերադառնայ օրհնելով։

Ի՞ՆՉ ԸՆԵԼՈՒ Է ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ ՆՈՒԱԶԵՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ֆրանսական թերթ մը հետեւեալ խորհուրդները կուտայ, ամուսնալուծումներու թիւը նուազեցնելու համար.

Էրիկը.— 1. Ձեր միջոցներուն մէջ վեհանձնութիւն ցոյց տուէք։ 2. Տան գործերու մի խառնուիք։ 3. Զուարթ եղէք։ Ոչ մէկ բան կիներուն զիրենք այնքան չի գրգռեր որքան յոռի վերադարձը ամուսինին։ 4. Յարգանքով վարուեցէք ձեր կնոջ հետ։ 5. Հանդուրժող եղէ՛ք։ 6. Մի՛ զգեստիքէք զայն։ 7. Բարի եւ արդար եղէք ձեր ցեղ հանդէպ: 8. Յանդիմանէք մի առնէք բնաւ: 9. Լաւ հագուեցէք ու մաքուր եղէք։

Կինը.— 1. Առտուանց մի՛ ըլլաք 2. Մաքուր պահեցէք ձեր տունը։ 3. Մի կորսնցնէք ամէն հրապոյր եւ ձգողութիւն։ 4. Բայց մի ջանաք ուրիշ էրիկ մարդոց ուշադրութիւնը գրաւել։ 5. Մի հակառակիք հօրը կառավարութեան իր զաւակներու մասին։ 6. Դրացիներու պատմութիւններ մի՛ ընէք միշտ: 7. Միշտ մի՛ ընէք ո՛չ ձեր դրացիները եւ ոչ ալ ձեր բարեկամները երբ խօսքը ձեր ընտանեկան կեանքին վրայ կը դառնայ։ 8. Մի՛ նուաստացնէք ձեր ամուսինը։ 9. Ժպտեցէք եւ ուրախ եղէ՛ք։ Անհարբեր կնոջ տեղ եռանդուն կինը կ'անցնի յաճախ։

ՇԻՇԻ ՄԸ ՄԷՋ ԼՈՒ ԺՈՂՎԵՑ ՎՐԷԺ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

«Զգայացունց» լուր մը կը հասնի Միւնիխէն։

Վարձակալ մը վէճ ունէր տանտիրոջ հետ: Դատ—դատաստան, բայց վարձակալը կորսնցուց։

Եւ որոշեց վրէժ լուծել։ Ինչպէ՞ս։ Քանի մը գիշեր անոր անցնելէ յետոյ, յաջողեցաւ բաւական քանակութեամբ լու հաւաքել։ (Պատմութիւնը չըսեր թէ ո՞ւրկէ գտաւ)։ Եւ բոլորը մէկ շիշի մը մէջ լեցնելով, ճնշեց էրերով։ Ցետոյ, փչափողի մը միջոցաւ, գիշերուան քշեց տանտիրոջ բնակարանին կղպանքին ծակէն ներս: Լուերը ազատ ասպարէզ գտնելով, փախուստ մատնեցին տանտէրը եւ ամբողջ բնակիչը:

Այժմ տանտէրը դատ բացած է վարձակալին դէմ, դէպքը ներկայացնելով իբրեւ «ճարուած եւ վիրաւորում»։

Ս. Յ. Քոյրերու Սրբոց Հռիփսիմեանց վարժարան

Անարատ Յղութեան Քոյրերու «ՍՐԲՈՑ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ» Հայ — Կաթողիկէ վարժարանը պիտի վերսկսի իր տարեշրջանը մերձակայ 6 Հոկտեմբերին։

Հայ — տոհմային ուսում եւ դաստիարակութիւն կը տրուի հոն և առանձին խնամք կը տարուի աղջկանց բարոյական ու տնտեսական կրթութեան։

Օդաւէտ ու բարեզարդ պարտէզի մը մէջ զետեղուած են կրկին վարժարանները բարեկեցիկ եւ աղքատիկ դասակարգերու աղջկանց համար։

Առաջինոյն դասընթացքը մանկապարտէզէ զատ ունի Նախապատրաստական, Նախակրթարան և միջին շրջաններ, 6 կարգի տարիներու բաժնուած։ Կ'ուսուցուին գիտութիւններէ զատ չորս լեզուներ. Հայերէն, Ֆրանսերէն, Արաբերէն եւ Անգլիերէն։ Ձեռագործի ճիւղը մասնաւորապէս խնամուած է և այս տարի ջրանկարի պիտի աւելցուի հրանկար (Pyrogravure) և ձեռադրոշմանկար (Repoussage)։ Դաշնակ, երգեցողութիւն և մարզանք կ'ամբողջացնեն վարժարանի գործը։

Աղքատիկ դասակարգի համար սահմանուած վարժարանն ալ գրեթէ ձրի ընդունելութեան պայմաններով՝ հանգերձ՝ 4 կարգ դասընթացք տարրական եւ նախակրթարանի շրջանի։ Կ'ուսուցուին հոն ուսերեք լեզուներ. Հայերէն, Ֆրանսերէն, Արաբերէն, ասեղնագործութիւն երգ եւ մարզանք։

Ազգայիններու գնահատանքը վարժարանիս հանդէպ կը քաջալերէ Վարչութիւնը ակնկալելու յաճախութիւնը միշտ աւելի բազմաթիւ աշակերտուհիներու, քանի որ Արեւմտեան ու այժմէական առաւելութիւններուն հետ կը ներկայացնէ նաեւ տոհմային կրթութեան ու բարձր բարոյականի ամէն պայմաններ։

3—8 ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴԱԿԻ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԳԱՐԱՄԱԶՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ԵՂԻՇԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — Հեղինակ ՖԻՈՏՈՐ ՏՈՍԹՈՒԷՎՍՔԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գ. ԳԻՐՔ

ՀԵՇՏԱՄՈԼՆԵՐԸ

Կրեկորիի իմացականութենէն շատ վար իմացականութիւն ունեցող մէկն ալ եթէ ըլլար ան, մարդ մը վերջապէս, որ տանց բան մը երեսին զարնելու, ամէն վայրկեան պատրաստ ըլլար օգնելու իրեն.... Որո՞ւն դէմ, չէ՛ր գիտեր անծանօթ ու անորոշ զօրութեա՞ն մը դէմ։ Երբեմն գիշերը, կ'երթար կ'արթնցնէր Կրեկորին ու կը խնդրէր որ քովը կենայ քանի մը վայրկեան, ու այդ քանի մը րոպէի ընթացքին, անոր կը խօսէր անիմաստ բաներու մասին, բայց պէ՛տք ունէր զայն իր քովը զգալու։ Ցետոյ կը թողուր որ երթայ, ու կը քնանար արդարի մը քունովը։

Կրեկորի միւթիք մըն էր։ Իր բացառութեամբն իսկ, արտակարգ դէպք մը իր հոգիէն մէջ թողած էր անջինջ դրոշմ մը։ Գիշեր մը, Մարթա Իկնաթիեւնա արթնցած էր նորածին աղու մը ճիչերէն։ Խիստ սարսափած, արթնցուց իր ամուսինը։ Կրեկորի մտիկ կ'ընէ. «Ասոնք կնոջ հեծքեր են սակայն», կ'ըսէ։ Կ'ելլէ, կը հագուի։ Մայիսի գաղջ գիշեր մըն էր։ Կ'իջնէ սանդուխը, ու կը նշմարէ որ հեծքերը կ'ուգան պարտէզէն։ Պարտէզը գոցուած էր բակին կողմէ ու շրջապատուած բարձր ցանկապատով մը։ Կրեկորի տուն կը մտնէ, կանթեղ մը կը վառէ, ցանկապատին բանալին կ'առնէ, ու, առանց ուշադրութիւն ընելու Մարթայի սարսափին, պարտէզ կ'իջնէ։ Հոն, կը հաստատէ որ հեծքերը կուգային լոգարաններէն, որոնք պարտէզին մէջն էին, դուռէն քիչ մը հեռու, և թէ արդարեւ անոնք կնոջ հեծքեր էին։ Լոգարանին դուռը բանալով, ապշահար գամուած կը մնայ տեսարանին առջեւ որ կը պարզուէր իր աչքին առջեւ. գետնին վրայ փռուած էր Լիզավէթա Սմէրտիաշչայան, ամբողջ քաղաքին ծանօթ ապուշ կին մը, նորածին մը կար քովը. ան մահամերձ էր։ Ո՛չ մէկ կապակից բառ կ'ելլէր իր շրթունքներէն, ապուշ էր ան ու համր։

Մասնաւոր պարագայ մը հաստատեց այն զարհուրելի կասկածները զորս Կրեկորի երկար ատենէ ի վեր ունեցած էր։ Այդ Լիզավէթա Սմէրտիաշչայեան կարճահասակ աղջիկ մըն էր, կարմիր երեսով, կատարեալ ապուշի դիմագիծով։ Ակնարկը ունէր անհաճոյ սեւեռում մը, թէեւ համակերպութեամբ խաղաղ։ Կը քալէր առանց կանգ առնելու, կանխէ չապիկ մը միայն հագած։ Իր առատ սեւ մազը կը գանգուրուէր ոչխարի բուրդին նման ու իրեն կը ձեւացնէր անհուն գլխարկ մը՝ ցեխով, տերեւներով, յարդով ու փայտէ կտորուանքներով շաղախուն, որովհետեւ կը քնանար մի՛շտ գետնի վրայ, կամ փոսի մը մէջ։ Իր հայրը կործանած, հիւանդ ու ալքոլամոլ մէշչանին մըն էր, որ երկար տարիներէ իվեր կ'ապրէր Թիապարտի մը արհեստանոցին շատ նմանող արհեստով մը։ Մանկութեա՛ն իսկ զրկուած էր մօրմէն.... Հայրը անգթօրէն կը ծեծէր զինքը երբ իր տունը գար, ինչ որ շատ քիչ անգամ կը յանդգնէր ընել. աւելի կ'ապրէր այն մարդոց որոնք ողորմութիւն կուտային իրե՛ն, խեղճ արդարին՝ Աստուծոյ հաճելի ըլլալու համար։ Բազմաթիւ անգամներ փորձած էին բռնագատել որ իր վրայի չապիկէն աւելի պատշաճ հագուստ մը կրէ. ամէն ձմրան սկիզբը, իրեն կուտային մուշտակ մը և մուճակներ։ Առանց բառ մը արտասանելու կը թողէր որ հագուեցնեն զինքը, յետոյ, առաջի՛ն եկեղեցիին դրան առջեւ կը հանէր մաճուկներն ու մորթը ու կը վերականէր իր յուլիանական սրբուհի իր չապիկին տակ սրսփալով։ Կառավարիչ մը, որ նոր հասած էր, «խարազանի զգածուեցաւ» տեսնելով այնքան անպատկառօրէն հագուած այս էակը. բացատրեցին իրեն թէ ապուշ մըն էր ան, պատասխանեց թէ այդ անմեղը կարգը կը խանգարէր ու հրամայեց որ միջոցներ ձեռք առնուին աւելի ուղիղ կեանք մը վարել հարկադրելու համար զինքը։ Բայց ինք մեկնեցաւ, ու ոչինչ փոխուեցաւ Լիզավէթայի կեանքին մէջ։ Հօրը մահովը, բարեպաշտ բնակիչներուն մէջ կարեկցութեան զգացումը կրկնապատկուեցաւ։ Փողոցի յակոբան՛ըն իսկ կը յարգէին զինքը, ամէն դուռ բաց էր իր առջեւ։ Երբ դրամ տրուէր իրեն, անպայման եկեղեցիի մը կամ բանտի մը ճեղքին մէջ կը դնէր զայն։ Շուկային մէջ, երբ կտոր մը հաց տային, կ'ընդունէր, ու կ'անցընէր ալ տղու մը կամ նոյնիսկ տիկինի մը հարուստ կամ աղքատ, ու սիրով կ'ընդունէին իրմէ։ Սև հաց կ'ուտէր ու ջուր միայն կը խմէր: Ընդհանրապէս գիշերները կը նախընտրէր անցնել եկեղեցիներու գաւիթին կամ բանջարանոցի մը մէջ։ Սեպտեմբերի քաղցր ու պայծառ գիշեր մը, տասէ շատ առաջ, մեղրալուսնին, բաւական յառաջացած ժամ մը, խիստ յափրացած հինգ կամ վեց պարոններէ կազմուած խումբ մը կը վերադառնար ժողովարանէն։ Ճամբան, որուն կը հետեւէին, եզերուած էր բանջարանոցներով ու կը հասնէր մինչեւ փոքր կամուրջ մը որ ձգուած էր նողկալի ու մեծ ճախճախուտի մը վրայ զոր սակայն գետ կը կոչէին մարդիկ։ Ցանկապատի մը տակ, եղինճներու մէջ պառկած, նշմարեցին քնացած Լիզավէթան: Պարոնները գինովցած, կանգ առին ու սկսան խնդալ ու լկտի կատակներ ընել։ Անոնցմէ մին հարցուց թէ կարելի՞ էր կին մը նկատել այս անասունը։ Ամէն մարդ բացականչել սկսաւ

(32) (Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Նաւային Ռազմափորձեր Պալթիկի մէջ

Պերլին 12 սեպտ.— Գերմ. տորմիղը նաւային ռազմափորձեր պիտի կատարէ արեւմտեան Պալթիկի մէջ, 14 եւ 15 սեպտեմբերին։ Այսուհետեւ տորմիղը պիտի անցնի Արեւել. Պալթիկ եւ Տանցիկի ծոցը, ուր մինչեւ 22 սեպտ. մնալէ վերջ պիտի վերադառնայ Քիել։

Հիթլէրեան ցոյցեր Տանցիկի մէջ

Վարշավիա 12 սեպտ.— Տանցիկի նացի կազմակերպութեան պետ եւ Բալխօթակի երեսփոխան Փորսթէր յայտարարեց թէ բազմաթիւ ցոյցեր պիտի կատարուին Տանցիկի մէջ շեշտելու համար քաղաքին գերմանական հանգամանքը։

Ցոյցերէն զատ, տեղի պիտի ունենան նաեւ գերման երիտասարդութեան ինչպէս եւ ազգ.—ընկերվարական (Նազի) կուսակցութեան համագումարները։

Գերման փոքրամասնութեանց ի նպաստ

Պերլին 12 սեպտ.— Մայրաքաղաքի գլխաւոր մարզադաշտին մէջ, 50 հազար հանդիսականներու ներկայութեան, 30 հազար դպրոցականներ տողանցք մը կատարեցին, Րայխի սահմաններէն դուրս 9 հազար գերման դպրոցականներուն ի նպաստ տրուած հանդէսին առթիւ։ Ֆոն Փափէն ճառ մը արտասանելով յայտարարեց «Ժողովուրդի հանդիպած դժուարութիւններէն մէկուն պատճառն այն իրողութիւնն է որ, իր եղբայրներուն մէկ երրորդը կ'ապրի Գերմանիոյ սահմաններէն դուրս, կողջոն. Եւրոպայի մէջ երբեք չեն յաջողած տէրութեան սահմանները համապատասխանեցնել ազգին տարածութեան հետ։ Այս տասահմանի մէջ փոքրամասնութեանց իրաւունքները անկապտելի են եւ պէտք է զանոնք պաշտպանել»։

Խաղաղասիրութեան հանդիս. հաւաստիացումներ

Ֆոն Փափէնէն վերջ խօսք առնելով, փոխ-կանցլեր նախարար Կէօպպէլս հաւաստեց «Մեր նպատակը երբէք քաոս ստեղծել չէ. խաղաղութիւն կ'ուզենք, խաղաղութիւն մը որ մեզի տայ ամենօրեայ հացը։ Աշխարհի առջեւ կը յայտարարենք թէ միայն մէկ բան է մեր ուզածը, խաղաղութեան մէջ աշխատիլ։ Մեր մղած պատերազմը ուղղուած է գործնականութեան դէմ»։

Դաշինք Վատիկանի եւ Րայխի միջեւ

Հռովմ 12 սեպտ.— Վերջերս գրուեցաւ կը շրջի թէ Գերմանիոյ եւ Վատիկանի միջեւ դաշինքին ստորագրութիւնը պէտի ուշանայ եւ Գերմանիոյ ներքին իրադարձութիւնները պատճառ ցոյց կը տրուին այս որոշումին։ Սակայն այսօր, յանկարծ կը տեղեկանանք թէ յապաղումի յառաջ բերելիք վնասները նկատի առնելով որոշուած է դաշինքին վաւերացումը։ Պաշտօնական ծեսակերպութիւնները տեղի ունեցան երէկ։

Վիեննայի Կաթոլիկ Համագումարը

Վիեննա 12 սեպտ.— Հինգերորդ օրն է կաթոլիկ համագումարին։ Օրակարգի վրայ են քաղաք. հարցեր։ Վարչապետ պ. Տոլլֆուս խօսք առնելով բովանդակ երկրագործական կազմակերպութիւնները պիտի հրաւիրէ միութեան եւ մասնակցելու ազգ. միաց. ճակատին։ Փոխ-վարչապետ Վիքլէր, իր կարգին պիտի բացատրէ միութեան դերը՝ ազգային-ընկերվարութեան եւ համայնավարութեան դէմ մղուող պայքարին մէջ։ Այնուհետեւ տեղի պիտի ունենայ հսկայական տողանցք մը մասնակցութեամբ զանազան հայրենասիրական կազմակերպութեանց 70 հազար անդամներուն։

Թուրքեւնելլէն բարեկամութիւնը

Սթանպուլ 12 սեպտ.— Հելլէն վարչապետ պ. Ձալտարիս, ինչպէս նաեւ տնտես. եւ արտ. գործոց նախարարները Անքարա մեկնեցան։ Ցոյն նախարարներուն կ'ընկերանայ Թուրք արտ. գործ. նախարարը։

Սթանպուլ 12 սեպտ.— Իրազեկ շրջանակներ կը կարծեն թէ Թուրքեւհելլէն դաշինքը պատրաստուած եւ վաւերացուած ըլլալով երկու կառավարութեանց կողմէ, պիտի ստորագրուի՝ յոյն նախարարներու Անքարա ժամանումին առթիւ։

Փոփոխութիւն Չէխոսլավաք դահլիճին մէջ

Փրակա 12 սեպտ.— Քաղաք. շրջանակներու մէջ տեղի կ'ունենան կարեւոր խօսակցութիւններ, որոնք գուշակել կուտան՝ որոշ փոփոխութիւն դահլիճին մէջ, որ հաւանաբար պիտի պահէ քաղաք. նախկին ուղղութիւնը։

Քուպայի Յեղափոխութիւնը

Հավանա 12 սեպտ.— «Ասօշիէյթըտ Փրէս» կը տեղեկանայ թէ նախկին բրոֆէսէօր տօքթ. Րամօն Սան Մարթէն Քուպայի «Ժողով» (հինգերու ազգ. գերագոյն մարմին)ին կողմէ հանրապետութեան նախագահ նշանակուած է։

Հանրապետութեան նորընտիր նախագահը հանդիսաւոր երդում կատարեց։ Գնդապետ Ճուլիօ Ակէրօ կարգուեցաւ պատերազմ. քարտուղար։ Ամերիկեան կառավարութեան անդամներէն երկուքը իշխանութենէ քաշուեցան։

Մառնի ճակատամարտին տարեդարձը

Փարիզ 11 սեպտ.— Մառնի ճակատամարտին 19րդ տարեդարձին առթիւ Մօ մէջ տեղի ունեցող արարողութեանց ընթ. ցքին, կենսաթոշակներու նախարարը ուշագրաւ ճառ մը խօսելով յայտարարեց. «Դէպքերու առջեւ յանկարծակիի չի գալու եւ անակնկալութեանց չզատապարտուելու համար, Ֆրանսա պարտաւոր է ըլլալ արթուն եւ չրջահայեաց։ Արտասահմանէն մեզի ուղղուած սպառնական ձայներ մեզի զօրաւոր մնալ կը թելադրեն եւ չեն քաշուիր յարատարաբելու թէ Ֆրանսայի զէնուոր. ուժը՝ լաւագոյն երաշխիքն է աշխարհի խաղաղութեան։ Իր պաշտպանութիւնը ապահովելով, Ֆրանսա կը ծառայէ միջազգային մակերեւթեան եւ քաղաքակրթութեան»։

Սպանիական տագնապը վերջացաւ

Մատրիտ 13 սեպտ.— Պ. Լէրու կազմեց սպանիական դահլիճը, որուն մաս կը կազմեն 6 արմատականներ, մինչ միւսցեալ նախարարութիւնները բաժնուած են հանր. միւս կուսակցութեանց մէջ, բացի ընկերվարականներէ։ Պ. Լէրու այսօր պիտի կարդայ կառավարական ծրագիրը։

Տեսակէտներէն կարելի է մտածել թէ 126 ընդդիմադիրներու դէմ 289 ձայնով պրն. Լէրուի կառավարութիւնը զօրաւոր մեծամասնութիւն մը պիտի ունենայ։ Սակայն այս կարծիքը կարելի չէ հաստատել, որովհետեւ ընկեր. կուսակցութեան 25 Սեպտեմբերի ժողովէն առաջ։ Արդարեւ, եթէ յիշեալ կուսակցութիւնը ընդդիմադիր դեր բռնէ, պրն. Լէրուի դահլիճին գոյութիւնը կը վտանգուի։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 22 սեպտ.— Սաւառնորդներ Ասոլան եւ Լը Ֆէվըր երէկ ժամը 17ին Պուրժէէն օդային ճամբով Օրան մեկնեցան։ Ցիշեալները, Օրանէն թռելով, պիտի ջանան կոտրել Գոտոս եւ Ռոսսի շահած ուղիղ գծի հեռաւորութեան մրցանիշը։

Օրան 12 Սեպտ.— Ասոլան եւ Լըֆէվըր «Ուաչօքանարի»ով այսօր ժամը 14ին Օրան հասան։

Մօնփէլիէ 12 Սեպտ. Պ. Վէնիզէլոս, Քօթը Րէէն հոս ժամանելով՝ գիշերեց։ Ցոյն նախկին վարչապետը ինքնաշարժով հան պիտի երթայ, իրեն կ'ուղեկցին Տիկին Վէնիզէլոս եւ իր անձնական երկու քարտուղարները։

Պըրլին 13 Սեպտեմբեր.— Ըստ գերման գործակալութեան մը տուած լուրին աւստրիական սաւառնակ մը թռիչքներ կատարած է սահմանին մօտ Պավարական Փասաու քաղաքին վերեւ։

Լիվըր Փուլ 13 Սեպտեմբեր.— Անգլ. գրամատուն կառավարիչ պրն. Մօնթակիւ Նորման «Լուքօնիա» անգլ. շոգենաւով Միացեալ Նահանգներէն հոս ժամանեց։

Պերլին.— Րայխսպանքի անօրէն պրն. Շախթ ինքնաշարժի լուրջ արկած մը պատահեցաւ, իր վարիչն ու 3 ուղեկիցները ծանր վէրքեր ստացան։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԸ ԶԱՀԼԷԻ ՄԷՋ

Անցեալ կիրակի, 10 Սեպտ. տեղւոյս Հ.Մ.Ը.Մ.ի հրաւէրով Զահլէ ժամանեցին Պէյրութի պատանեկան միութեան «Ազատամարտ» ֆութպոլի խումբին տղաքը, մրցում մ'ունենալու համար Ռայեաքի զինուորական մարզադաշտին վրայ։ Նախ Զահլէ կ'սպասուէին յիշեալ մարզիկներ, բայց ուշացումին պատճառաւ օղերու սահուրիւնն էր միայն։

Մարզիկները՝ քաղաքին օդասուն եւ գեղատեսիլ զանազան վայրերը պտտելէ յետոյ, ժամը 3ին մեկնեցան Ռայաք։ Ֆրանսական տեղին ֆութպոլի խումբը իր դասը սիրայօժար կերպով տրամադրած էր մեզի։

Ժամը 4ին Ֆրանսացի դասաւորին սուլիչը առաջին ազդանշանին վրայ դաշտ իջան հայ մարզիկները եւ երկուստեք «հուռռա՜»ներէ յետոյ, խաղը սկսաւ։ Նախ Հ.Մ.Ը.Մ.ը կասեցի յարձակողական մը սկսաւ եւ մօտ 15 վայրկեան ներս «Ազատամարտ»ի բերդը։ Բայց Պէյրութցիք կրցան պաշտպանել իրենց բերդը եւ սկսան պաղարիւն խաղարկութեան մը եւ մինչեւ կիսախաղ նշանակեցին 3 կէտեր (մէկը բենալթի)։ Հինգ վայրկեան դադարէ մը յետոյ խաղը սկսաւ բուռն թափով մը։ Զահլէցիք ամէն ճիգ ի գործ դրին եւ վերջապէս շահեցան կէտ մը, որմէ ոգեւորուած սկսան կանոնաւոր խաղարկութեան։ Բաները կը տրուէին երկրաչափական ճշդութեամբ մը՝ զարմացումի մատնելով օտար եւ հայ հանդիսականները։ Ի վերջոյ խաղը վերջացաւ 3ի դէմ 1 կէտով, «Ազատամարտ»ի յաղթութեամբ։

Մրցումէն յետոյ եղբայրօրէն դրօշակները միացուցած թափօր կազմեցին տղաքը՝ ընելով Ռայաքի մեծ փողոցէն, Ֆրանսացի, Արաբ եւ հայ բազմութիւններ խանդավառօրէն կը ծափահարէին մարզիկները։

Ս.Ց.ՌՍՀԱՆ

Ի ՆՊԱՍՏ ՄԱՄԸԼԹԷՅՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲՈՒԺԱՐԱՆԻՆ

Կը տեղեկանանք որ Սամըլթէյնի Ազգային բուժարանի խնամակալ մարմինը խիստ օգտակար գաղափարը յղացած է, հիւանդանոցը օժտելու համար հիւծախտի դարմանումին եւ ճնշումներուն յատուկ կարգ մը անհրաժեշտ գործիքներով։

Եւ նկատելով որ իր նիւթական միջոցները թոյլատու չեն հոգալու համար այդ ծախքերը, որոշած է հանգանակութեան սիւնակ մը բանալ այդ նպատակին համար եւ ապահովել համեստ գումար մը, անմիջապէս հայթայթելու համար հարկ եղած գործիքները։

Արդէն սկսած է հանգանակութիւնը եւ 500ական Ս. դահեկան նուիրած են հիւանդանոցի Տնօրէնուհին Միս Նիլսըն եւ Տօքթ. Վ. Վարդապետեան։

ՈՃԻՐ ՄԸ ՍԱՈՒՔՕԼՈՒՔԻ ՄԷՋ

Ալէքսանտրէթի մօտ, Սաուք Օլուք ամառանոցի սրճարանատէրներէն մէկուն կինը բաւական վաղ համբաւ շահած էր։ Երկու անկոչ հիւրեր գիշերանց կը յաջողին մտնել սրճարանատիրոջ բնակարանը։ Տանտէրը, բնական է, կ'ուզէ գիտնալ թէ ով է գիշերանց իր հանգիստը խանգարողը։ Զաւրագործներէն մին կը յարձակի տանտիրոջ վրայ եւ դաշոյնը կը մխրճէ անոր կռնակին։

Փախստական երկու ոճրագործները խիստ կը փնտռուին, կը գրէ «Լա Սիրի»։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԵԱՆ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Պէյր-Մէրի եւ Պրումմանայի քաղաքապետութիւնները արտօնեցին՝ 1933ի համար Լիբանանի գեղեցկութեան թագուհւոյն ընտրութիւնը։

Հանդէսը տեղի պիտի ունենայ Տիկին Շարլ Տէպպասի մեծարհայի հովանաւորութեան տակ։ Տիկին Տէպպաս արդէն իսկ կազմած է ձեռնհաս 12 հոգիէ բաղկացեալ դատաւորական խումբը։ Բոլոր օրիորդները ու տիկինները կը հրաւիրուին մրցումին մասնակցելու։

100 Սուրիական ոսկի նուէր պիտի ստանայ երջանիկ թագուհին, որուն ոչ միայն լուսանկարը պիտի զարդարէ Քաղաքապետութեան պաշտօնաթերթի 1934ի ուղեցոյցին, այլ նաեւ իր անունը պիտի անմահանայ՝ զանազան զանկայութեան վայրի մէկ ծառուղիին դրուելով։

Գեղեցկութեան թագուհւոյն ընտրութենէն անմիջապէս յետոյ տեղի պիտի ունենայ վայելչագեղութեան մրցում մը, 50 ոսկինոց երկու նուէրներով։

Բաց աստի, մուտքի տոմսեր իրաւունք պիտի տան 500 Ֆրանքնոց վիճակահանութեան մը մասնակցելու։

Հիւրերը իրենց սպառումին փոխարէն պիտի ստանան տոմսեր՝ 2 արժէքաւոր նուէրներու վիճակախաղին մասնակցելու համար։

Վերջապէս, երկու սրահներուն մէջ պիտի նուագեն երկու նուագախումբեր որպէս զի պարեն զոյգերը, մինչ դուրսը հրախաղութիւն պիտի կատարուի։

Պ. ԼԷՔԻՍԻԷ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱ՞Յ ՍԻՒՐԻԱ

«Լը Նիտա»ի առած տեղեկութեան համաձայն, Պ. Լէքիսիէ, նախկին քարտուղար Բարձր Գոմիսէր եւ Իրաքի դեսպան, պիտի վերադառնայ իր նախկին պաշտօնին, վերագրաւելով ընդհանուր քարտուղարութեան աթոռը։

«Լը Նիտա»ի խմբագիրներէն մին անձամբ տեսած է Պ. Լէքիսիէի այդ ուղղութեամբ գրած մէկ նամակը Բարձր Գոմիսերութեան պաշտօնեաներէն մէկուն։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՏԻՄԱՆԻ ՄԷՋ

«Լը Նիտա» կը տեղեկանայ որ օգոստոս վերջերը Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Շարլ Տէպպաս եւ Պ. Հէլլօ Տիման պիտի երթան Մարօնի պատրիարքին հետ ունենալու համար տեսակցութիւն մը։ Կը կարծուի որ խօսակցութեան նիւթ պիտի ըլլայ Լիբանանի քաղաքական կացութիւնը։

ՆՈՐ ԻՆՔՆՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐԸ

Ինքնութեան թուղթերու սպասարկութիւնը տեղեկագիր մը պատրաստած է իր աշխատանքներուն մասին, որմէ կը հասկցուի թէ ցարդ պատրաստուած են 986 հազար անձնագիրներ, որոնց 76 հազար 500ը բաշխուած են արդէն, իսկ մնացեալներէն գոյացած է 3 միլիոն 547,000 855 Սուր. դահեկան։

ՋՐՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ ԿՈՒԳԱՆ

Սէրկ Արեւելեան նաւընկերութեան Թուրքիոյ ճամբով քաղաքս ժամանեցին 24 ըսբօսաշրջիկներ, որոնց մէջ կը գտնուին նաեւ նախկին պուլկար նախարար Պրն. Իվան Սթէֆանովիչ եւ Եուկոսլավիոյ նախարարներէն պ. Րավալոսի։ Անոնք քանի մը օրէն պիտի մեկնին Պաղեստին։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԺՈՂՈՎ ՄԸ

Առջի օր, կէս օրէ առաջ, Բարձր Գոմիսերութեան մէջ, Պ. Րէքլիի նախագահութեան ներքեւ տեղի ունեցաւ կարեւոր ժողով մը, որուն ներկայ գտնուեցան Բ. Գոմիսերութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարները եւ ուսումնասիրեցին առեւտրական սենեակներու եւ առեւտրականներու կողմէ ներկայացուած պահանջները։ Սոյն ժողովը պիտի ուսումնասիրէ նաեւ մաքսային խնդիրները յառաջիկայ նիստի մը միջոցին։

ՏԵՂ. ԻԺՁՈԼԻ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՆ

Մեր նախավերջին թիւով իմացուցած էինք Ֆրանսացի տեղակալ Իժզօլի սպանութիւնը Տէրաայի մէջ։

Սուրիոյ եւ Լիբանանի ժանտարմերին հրաման ստացած էր ոճրագործները գտնելու։ Արդ կը տեղեկանանք թէ՝ բնիկ Հաւրանցի երկու մարդասպաններ Եուսուֆ Ապտալլահ եւ Քասըմ Մօհամէտ ձերբակալուած են Դամասկոսի մէջ եւ ամբողջապէս խոստովանած իրենց ոճիրը։

ՈՐ ՄԷԿԻՆ ՀԱՒԱՏԱԼ…

Ինչպէս գրած էինք, Տիկին Բոնսօ Պէյրութ պիտի վերադառնար կարգադրելու համար իրենց անձնական գոյքերուն փոխադրութեան խնդիրը։ Ամսոյս 21ին հոս պիտի ըլլայ Տիկ. Բոնսօ կը գրէ «Լը Անուար» Սակայն «Լա Սիրի» իր վերջին թիւին մէջ կը տեղեկացնէ որ արդէն Տիկ. Բոնսօն հասած է եւ դիմաւորուած Պր. Հէլլօի կողմէ։

ՀԱՅ ՄԱՆԿԻԿ ՄԸ ԿՈՒԽԿՐՏՈՒԱԾ

Առաքել Քավաֆեանի 2 տարեկան տղան Նուպար կոխկրտուեցաւ սայլի մը տակ Նահրի փողոցին վրայ։ Թէպէտ փոքրիկը անմիջապէս հիւանդանոց փոխադրուեցաւ, բայց, ծանրապէս տրուած խնամքներուն, չի վերապրեցաւ իր ծանր վէրքերուն պատճառաւ։ Փախստական կառապանը խուզարկուի կը փնտռուի։

ՈՃՐԱԳՈՐԾ ՄԸ ԿԸ ԿՐԷ ԻՐ ՊԱՏԻԺԸ

Սուրիական ժանտարմերին կը փնտռէր ոճրագործ մը՝ Ալի Սաիտ Քոպէյզին, որուն հետքը գտնուեցաւ Թամէր գիւղին մէջ։

Ժանտարմներ պաշարեցին իր բնակարանը եւ հրաւիրեցին որ յանձնուի։

Ալի Սաիտ, առանց պատասխանելու սկսաւ կրակել։ Պաշարողները նախ ջանացին դուռը խորտակել եւ ձերբակալել ոճրագործը։ Սակայն ի զուր, ան կը կրակէր անդադար։

Երկուստեք, մի քանի վայրկեան հրացանաձգութենէ յետոյ Ալի Սաիտ կ'իյնայ անկենդան։ Ոճրագործին ծակծկած մարմինը Ազիզի պահականոցը փոխադրուած է։

ՕՁ ՄԸ ԿԸ ԽԱԾՆԷ ՁՈՐԵՊԱՆ ՄԸ ԵՒ ԿԸ ՄԵՌՑՆԷ

Ձորեպան Հաննա Ուրի, Ճիսրէն դէպի Քէսրվան երթալու ատեն, առջի գիշեր, խոտոր օձի մը վրան կը կոխէ։ Կենդանին թեկոյն կը խածնէ ոտքէն, անտանելի ցաւ պատճառելով Հաննային։ Ուստեղն ճամբորդներ կը հասնին եւ զայն հիւանդանոց կը փոխադրեն, սակայն անօգուտ, ամբողջ մարմինը թունաւորուած էր, եւ շատ չանցած աւանդեց հոգին։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆԸ ԹՈՒՐՔ ԵՒ ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

Թուրք եւ Սուրիական սահմանագլխի թրքական պահակախումբերու հրամանատարութեան տեղեկագիրէն կը հասկցուի որ, անցած տարուան ընթացքին մաքսանենգութեան 39 դէպքեր տեղի են ունեցած սահմանի վրայ։ Չորս հոգի բռնուած են բախումներու միջոցին եւ 3 հոգի ալ վիրաւորուած։ 42 ձերբակալուածներ կան։ 1250 քիլօ մաքսանենգուած ապրանք գրաւուած է։ Ինքնաշարժ մը եւ 20 բեռնատար կենդանիներ գրաւուած են։

ՀՐԴԵՀ

Առջի գիշեր ժամը 11ին, հրդեհ մը ծագեցաւ, Արմէ փողոցի կից ասեղնանկներու վրայ Պ. Միքէլ Խալիֆէի բնակարանին մէջ եւ ուսով հրոյ ճարակ դարձուց երեք սենեակ։

Առաջին կրակը սկսաւ Պ. Խալիֆէի սենեակէն, ուր ոչ ոք կը բնակէր, օդափոխութեան համար։

Քսան վայրկեան յետոյ հասան հրշէջները եւ կրցան մարել կրակը։

ՄԱՐԴ ՄԸ Կ'ՍՊԱՆՆԷ ԻՐ ԿԻՆԸ

Նաջիպ ապու Համա անուն կին մը, իր մօրը հետ Պարմա գիւղին մէջ կը բնակէր։ Այս կինը շատ գեղեցիկ էր եւ ունէր հրաշալի ձայն։ Անցած հինգշաբթի օր երբ դեռ Նաջիպ անկողնին մէջ կը գտնուէր, անծանօթ ուղղութենէ մը 4 գնդակներ արձակուեցան իր վրան։ Անմիջապէս մեռաւ անկողնին մէջ խեղճ կինը։

Ժանտարմներ եկան եւ յետ քննութեան հասկցան որ ոճրագործը ամուսինն է եւ տեղւոյն ժանտարմայի պահակատան պահակներէն էր։ Իսկոյն ձերբակալուած է կասկածելի ամուսինը։

Կը կարծուի որ Նաջիպ անհաւատարիմ գտնուած է իր ամուսնոյն հանդէպ։

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԻ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԵՐ

Ֆրանսերէն լեզուի խօսակցութեան եւ ժամակարգութեան դասեր կ'աւանդուին ամենադիւրին մեթոտներով եւ չափաւոր պայմաններով։

Դիմել՝ ՀՐԱՉ ԱԳԱՃԵԱՆԻՆ
13 Rue Maurice Barres կամ
Boite Postale 870, Beyrouth

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1933

		Ս. Դ.
Եգիպտ.	թղթադրմ.	418
Անգլիկն.	»	408
Տոլար	»	88.50
Թրքական	»	59
Պանք Օթօման		138
Իտալական Լիր 100		675
Յունական Դրախմ 100		70
Անգլ. ոսկի		619
Ֆրանս. »		496
Օսման. »		552
Արծաթ մեճիտ		21
Դրեպ Ֆոնս. Ա. Ֆ.		609
» » Բ. »		333
» » Գ. »		319

Սէֆերեան եղբարք Բիւ Ֆօ. Թէլէֆօն՝ Ն-10

Կարդացէք և Տարածեցէք «ԱԶԴԱԿ»Ը

— 144 —

Նաւանդ այն պատճառով, որ համարում էր Նրան միամիտ, բարի և ճշմարտասէր մարդ։ Ամէն արգամ երբ յայտնվում էինք այդ քաղաքում, սեղանաւորը մեզ հրաւիրում էր իր տանը։ Նրա կինը, երախաները, ազախինները, սպասաւորները, բոլորը ճանաչում էին քաւոր Պետրոսին,— և բոլորի համար քաւոր Պետրոսը ունէր անուշ խօսքեր, զբաղեցնելու, ծիծաղեցնելու և գրաւելու համար։

Նրանք սիրում էին լսել քաւոր Պետրոսի ճանապարհորդութիւնների պատմութիւնը։ Այդ «Թափառական հրէան» համարեա ամէն երկրում եղել էր և ամէն երկրի մասին կարող էր պատմել շատ հետաքրքիր տեղեկութիւններ։ Թէեւ երբեմն նա առասպելներ էր պատմում, այսու ամենայնիւ մեծ ուշադրութեամբ լսում էին։ Օրինակ, մի անգամ ասում էր, թէ Հնդկաստանում մի կղզի կայ, որտեղ ոսկին ծներեկի նման դետնից բուսնում է, աճում է և ճիւղեր է արձակում։

— Այդ լա՛ւ է, ասաց սեղանաւորը զարմանալով.— կարելի է գնալ այնտեղ եւ քաղել մի ամբողջ ոսկու հունձք։

— Եթէ հեշտ կը լինէր, ամէն մարդ կը գնար, պատասխանեց քաւոր Պետրոսը։

— Ի՞նչ դժուարութիւն կայ։

— Ի՞նչ դժուարութիւն։— Կղզին կախարդուած է։ Նաւերը հազիւ կարող են մօտենալ Նրա եզերքին։ Հէնց որ մօտեցան, սոսկալի ալեկոծութիւնը կը տանէ Նրանց ովկիանոսի յատակը։ Պատահել է, որ մարդիկ ալեկոծութիւնից եւս ազատուելով դուրս են եկել Նրա ցամաքի վրայ։ Բայց այս մարդիկը այլ եւս չեն վերադարձել, Նրանք կապիկներ են դարձել և մնացել են այնտեղ։

— Ուրեմն ոչինչ հնար չկա՞յ այնտեղ գնալու։

— 141 —

Ջալ ագործը մի տեսակ բարոյական խեղազար է։ Այդ հիւանդութեան մէջ գտնվում էի ես։

Ես ոչ միայն մոռացել էի իմ անձը, այլ եւ մոռացել էի այն արարածներին, որոնք իմ սրտին խիստ մօտ էին։ Ես մի անգամ գոնէ մտքիս չբերեցի իմ հայրենիքը և այն ազգը, որի արիւնն էի կրում և որից կտրուած էի։ Ես մի անգամ գոնէ մտքիս չբերեցի մօրս, քոյրերիս և վերջապէս Սառային….

Ո՜րպիսի խոստմունքներով բաժանուեցայ Նրանցից, ո՜րքան մեծ ակնկալութիւններ ունէին նրանք իմ մասին։ Պարսկաստանի սահմանը անցնելու ժամանակ իմ սիրտը դեռ թարմ էր, որդիական զգացմունքը դեռ ոչ բոլորովին հանգել էր Նրա մէջ։ Այն ժամանակ ես մտածեցի մօրս վիճակի վրայ և այդ պատճառով ծախսած աւանակիս արժաթը ուղարկեցի Նրան։ Իսկ այնուհետև որքա՜ն գումարներ անցան իմ ձեռքը, բայց մի անգամ գոնէ չմտածեցի, թէ աղքատութեան մէջ ապրող մայր ունեմ եւ որբ մնացած քոյրեր ունեմ։ Զարմանալի՜ փոփոխութիւն, պանդխտութիւնը ինչպէ՜ս քարացնում է մարդու սիրտը…. Ի՜նչպէս կարծրանում է բոլոր քնքոյշ զգացմունքները։ «Աչքից հեռու, սրտից հեռու»— ասում է հայկական առածը։ Դա կատարուել էր իմ հետ։

Այդ բոլոր մտածութիւնները զարթնեցան իմ մէջ այն ժամանակ, երբ յանկարծ ստացայ մօրից մի նամակ։ Ամբողջ եօթը տարի օտարութեան մէջ ապրելով, այդ առաջին նամակն էր, որ ստանում էի մոռացուած հայրենիքից։ Նամակը ինձ հասաւ մի խաչագողի ձեռքով որ եկել էր Պարսկաստանից։ Նրա թուականից անցել էր աւելի քան մի տարի։ Դա համարվում է շատ նոր նամակներից մէկը, որ մեր դասակարգի պան-

ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՈՃԵՐ

ԴԻՒՐԻՆ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Աչքերնիդ մի բարքէք վայրկեան մը —	Լէք տէրրիֆ այնէք միտան սաֆիֆա
Քիչ մը ժպտեցէք —	Թի պէսէմ շուէյի
Քանի օրէն պատրաստ կրնաք ըլլալ —	Քէ՞մ եէօվմ պիթ խալլըս լիպսէ հում
Առնուազն մէկ սաբաք պէտք է —	Իսպուդ ալէյ ահալ
Փոքր կուզէ՞ք տեսնել անգամ մը —	Պիթիրի՞տ թշուֆ քրօֆ բս սուրա
Կանխավճար կուզէ՞ք ընել —	Պիթիրի՞տ թաւ փի ռապօն
Առէք մէկ ոսկի տամ ձեզի —	Խուտեյլէք նէյ լիրա

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

Հայ է՞ք դուք —	Ընդի էրմէնի՞
Այո, պարոն, ես հայ եմ —	Նաամ եա սէյտի, էնէ էրմէնի
Ի՞նչ կը խորհիք հայ ժողովուրդի մասին —	Շո՞ւ րէէէք պիլ ըմմէ էլ էրմէնիէ
Հայերը քաջամարտ են եւ սեւ աչք ու սեւ մազ ունին —	Էլ էրմէն սումր վէ աեունհում ու շաղրհում սուտ
Անոնք արիական ցեղին կը պատկանին —	Հէննէ մին էլ ճինս էլ Արի
Հայերը լաւ ժողովուրդ մըն են —	Էլ էրմէն իմմէ թայիպէ քթիր

CRÉDIT A L'ÉPARGNE

ՎԱՐԿ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՆԵՐ ԳՈՅԱՑՆԵԼԸ ՔԱՋԱԼԵՐՈՂ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մասնաւոր ձեռնարկ՝ հաստատուած 19 Դեկտ. 1907ի օրէնքին համաձայն

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1886ԻՆ

ՆՄԱՆՕՐԻՆԱԿ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՄԵՆԱՀԻՆԸ

ԸՆԿ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԻՐ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ՝ 11 Place Bellecour LYON

ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐՁՐ ՔՈՄԻՍԷՐՈՒԹԵԱՆ ՄՕՏ

Ֆրանսական հովանաւորութեան տակ գտնուած երկիրներու Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ԱՎԸՆԻՒ ՄԱԱՐԱԹ, ՇԻՍՍԼԻՒ ՇԷՆՔԸ, ՊԷՅՐՈՒԹ

Իր ունեցած հաստատական պահեստները եւ պարտաւորութիւնը

Իր ունեցած աւելորդ պահեստները՝

Ինչպէս նաեւ

Իրեն յանձնուած դրամագլուխներու ապահով կերպով գործածութիւնը՝ շէնքերու վրայ Փարիզի, Լիոնի ու Մարսէյլի եւ միւս մեծ քաղաքներու մէջ, նոյնպէս առաջին կարգի փոխատուութիւններով, ինչպէս շէնքերու, պետական արժեթուղթերու եւ այլ արժէքներու վրայ որոնք պետութեան երաշխաւորութիւնը կը վայելեն — ընկերութիւնը դրած են յաւագոյն հաստատութեանց կարգին՝ որոնց նպատակը մղած է օգտակարապէս ամփոփել խնայողութիւնը։

Ընկերութեան բաժնետերուն իրեն անդամներուն շնորհած առաւելութիւնները անվիճելի են։

ՑՈՒՑԱԿ N. R. I

Դրամագլուխ մը կազմելու համար հետեւեալ գումարներով:	Ամսական վճարումներով:
Ֆրանք 60.000	Ֆրանք 150
» 40.000	» 100
» 20.000	» 50
» 12.000	» 30
» 4.000	» 10

25 տարի տեւողութեամբ, ի բացառեալ այն պարագային երբ ամսական վիճակահանութիւններէն՝

2000էն մէկին միջոցաւ տարի, եւ որոնք կը մասնակցին առանց բացառութեան բոլոր բախտերը, ու ինչպէս նաեւ այն բացառիկ վիճակահանութեանց որոնք տեղի կ'ունենան, ամէն բաժնետէր համար անդամներուն մէջ։

ՕՐԻՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ.— Ընկերութեան վճարելի ամսավճարները կը գանձուին ձեր բնակած տունէն կամ գործատեղիէն, վիճակահանութեանց անմիջապէս մասնակցիլ, ինչպէս նաեւ մաս ունենալ ընկերութեան շահերուն անմիջապէս որ պայմանագրութիւն մը կը կնքուի, փոխատուութիւն առանց անմիջապէս տոկոսը զեղչելու և այլն։ Եւ մասնաւորապէս արձանագրուած սէրի մը երբ կը շահի վիճակահանութենէն անմիջապէս կը վճարուի դրամագլուխը՝ ու այս պարագային վճարելի ամսականները կը դադրին պարտք մը ըլլալէ։

ՄԷԿ ՎՃԱՐՈՒՄՈՎ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— 1950 *Փր.ի միանուագ վճարումով մը անդամ մը կ'ապահովէ* 4000 *Ֆրանքի դրամագլուխ մը, և այն գումարին կրնայ առաջին ամսէն մէջ ինք տէր դառնալ, յաւելեալ գումարով մը, ու այս՝ վիճակահանութեան արդիւնքէն կախեալ կ'ունենայ։*

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Ընդհ. Տնօրէնութեան՝ Ավընիւ Մաարաթ, Շիսլիի շէնքը կամ ընկերութեան բոլոր գործակալներուն։

Լիբանանի և Սուրիոյ, Ալաուիթներու եւ Ճէպել Տրիւզի բոլոր քաղաքներուն մէջ լուրջ եւ նիւթական երաշխիքներ հայթայթելու ի վիճակի աշխատակիցներ կ'ուզուին։

Ամէն առաջարկ դրկել.— Inspection Générale de Syrie et du Grand Liban, Tél. 10—36 Avenue Maarad, B. P. 431, Beyrouth (Liban)

ՅՈՎՀ. ՄԱՃԱՌԵԱՆ

Սուրիոյ ծանօթ դերձակ-կերպասավաճառը հաստատած է մասնաճիւղ մը Պէյրութ, Սուգ-էլ-Նուրիէ:

Մեր վաճառատան մէջ կը գտնէք անգլ. եւ Ֆրանս. կերպասներու նոր եղանակի համապատասխան նորոյթներով. մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում անմրցելի գիներով։

Զինուորական այլ եւ այլ պիտոյքներ

Խղճամիտ աշխատանք

Ճշտապահութիւն

Գոհացուցանեն դժուարահաճներու

Փորձեցէք համոզուելու համար:

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ԹԻՒ 27 ՔԱԲՈՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ՓՈՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ

(Քաբուսիններու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ ստանալէ վերջ, վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քաբուսիններու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց թիւ 27 Պապ Իտրիս։

Գիտական ամենավերջին միջոցներով եւ ելեկտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ներքին եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, Ֆրանկախտ, նոր եւ հին ջերմամիզութիւն, փոսփաթի, սեռմնամաճի, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններն ու տկարութիւնները. նմանապէս կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. տկարութիւններ, ռոմաթիզմ (Rhumatisme) մորթային հիւանդութիւններ, մանիշակագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր ելեկտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի:

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ տօնական օրեր մինչեւ կէսօր։

Ա Գ Է Լ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Արուեստագիտական ճաշակով օժտուած հարազատ լուսանկար մը կրնաք ունենալ միայն դիմելով ԱԳԷԼ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆԸ, ուր ամենադժուարահաճ յաճախորդներն անգամ կ'ստանան կատարեալ գոհացում։

Գիտական լոյսի խաղերով լուսանկարներ միշտ բացառիկ զեղչեալ գիներով։

Ցարգելի յաճախորդները փոխարժէքը կը վճարեն այն ատեն միայն երբ կատարելապէս գոհ են իրենց լուսանկարներէն։

ՖՕԹՕ ԱԳԷԼ 9 Ավընիւ Ֆրանսէզ

ՏՕՔԹ. ՄԻՍԱՔ Մ. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne քաղաքապետական հիւանդանոցին, այժմ Շէֆ տը քլինիք St.Elie հիւանդանոցին, հաստատած է իր դարմանատունը (Քօլէճիճիք) Հաճըն թաղի իր սեփական նորակերտ շէնքին մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունին ամէն օր կ. ա. ժամը 10-12. կ. վ. ժամը 2-6։

St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, մանկաբարձութեան, գլուխի, մորթի, վեներական, ներքին եւ պզտիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկները ամէնօր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. ժամը 10-12։

Խղճամիտ, արագ եւ մասնագիտական դարմանում. աղքատ հիւանդներուն ձրի դարմանում Երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը կ. վ. ժամը 2-6։

ՃԱՇԱՐԱՆ "ԼԻԼԱ"

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ—ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆԸ

Պուրճ— Հին Սէրայի ետեւի անկիւնը

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ՄԻԱԿՆ Է

Հայկական ժամադրավայր՝ ջերմիկ շրջանակով

Օ Դ Ա Ս Ո Ւ Ն Թ Է Ր Ր Ա Ս

Մասնասենեակ՝ ընտանիքներու համար

ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ,

ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ,

ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ.

Դիմէ՝ ՎԱՀԱՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԵՒ ԵՐՈՒԱՆԴ ՃԷՆՏԷՐԷՃԵԱՆԻ

UNITED STATES LINES

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթեւեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եօրք)

Նաւերու անունները		Մեկնումի թուականները		
Բրէզիտէնթ Ռուզվէլթ	»	4	*Սեպտեմ.*	*Շէրպուրկէն*
Ուաշինկթըն	»	14	»	*Հավրէն*
Բրէզիտէնթ Հարտինկ	»	21	»	»
Մանհաթթան	»	28	»	»
Բրէզիտէնթ Ռուզվէլթ	»	5	*Հոկտեմ.*	*Շէրպուրկէն*
Ուաշինկթըն	»	12	»	*Հավրէն*
Բրէզիտէնթ Հարտինկ	»	19	»	»
Մանհաթթան	»	26	»	*Հավրէն*

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել
Ընդհ. գործակալութեան

ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00, Մաարաք փողոց Պէյրութ, B. P. 511

Հեռագր. հասցէ.— «BITTIFRER»

— 142 —

դուխտները բախտ են ունենում ստանալու իրենց ընտանիքից։ Բոլոր ժամանակը նա մնացել էր նամակաբերի ծոցում, սպասելով որ մի տեղում կը հանդիպէ ինձ և կը յանձնէ։

Կարծես, դառն արտասուքներով գրուած լինէր այդ ողբալի նամակը։ Նրա մէջ նկարագրուած էր մօրս եւ քոյրերիս կրած նեղութիւնները ինձանից յետոյ, նկարագրուած էր սարվազների ու ֆէրրաշների գործադրած բարբարոսութիւնները, նկարագրուած էր մեր ընտանիքի թշուառ դրութիւնը, և իրանց կրած ցաւերը իմ պանդխտութեան մասին և այլն։ Նամակը վերջանում է այսպիսի խօսքերով. «Մուրադ, այդպէ՞ս են վճարում զաւակները փոխարէնը այն կաթի, որով մայրը սնուցանում է որդուն....։ Դու մոռացա՛ր, բոլորը մոռացա՛ր....։ Դու մոռացար դժբախտ մօրդ և թշուառ քոյրերիդ....։ Դու մոռացա՞ր Սառային, որ մինչեւ այսօր էլ սիրում է քեզ... որին դու եւս մի ժամանակ սիրում էիր»....։

Որքա՜ն ազդու է լինում մօր խօսքը։ Իմ բոլոր ապերախտութիւնները մի րոպէում նկարուեցան իմ աչքերի առջեւ, կարծես, իմ ականջներին զարկում էր մի դառն, յանդիմանական անէծք. «դու անառակ որդի ես»....։

Իմ սիրտը լցուեց ցաւերով։ Մի բան միայն մխիթարում էր ինձ, որ այդ նամակից տեղեկացայ, այն արարածները, որ մի ժամանակ սիրելի են եղել ինձ, դեռ կենդանի են։

Ես հէնց նոյն օրը յայտնեցի քաւոր Պետրոսին նամակին բովանդակութիւնը։ Նա ցանկացաւ տեսնել խաչագողին, որի ձեռքով հասաւ ինձ նամակը, բայց նամակաբերը արդէն անհետացել էր։ Երկու տարբեր խումբերի պատկանող խաչագողներ երբեք միեւնոյն

— 143 —

սահմանում չեն գործում։ Նա հէնց որ տեսաւ մեզ, իսկոյն հեռացաւ մեր գտնուած տեղից։

Քաւոր Պետրոսը կարգադրեց մի գումար ուղարկել իւր և մեր ընտանիքի ծախքերի համար։ Երեւում էր որ նա էլ նոր յիշեց, որ ինքը նոյնպէս կին ունի, զաւակներ ունի, կարօտութեան մէջ թողած ընտանիք ունի։

Այժմեան մեր իջած տեղը այն քաղաքն էր, որ ընտրել էինք մեզ համար որպէս գլխաւոր կեդրոն։ Պատահում էր, որ ամիսներով կորչում էինք, թափառում էինք զանազան երկիրներ, և մեր ձեռքը ինկած արծաթը հաւաքում էինք այստեղ։ այս քաղաքում կար մի բարեսիրտ և արդար սեղանաւոր, որը քաւոր Պետրոսի վաղեմի ծանօթն էր։ Մեր փողերը յանձնում էինք նրան։ Սեղանաւորը ճանաչում էր մեզ մեր իսկական անուններով։ Նա գիտէր, որ մենք ո՛րտեղացի ենք, ինչ մարդիկ ենք, բայց չգիտէր մեր իսկական պարապմունքը։ Մենք յայտնի էինք նրան իբր օրինաւոր վաճառականներ, որ Ասիական ապրանքների առեւտուր են անում։ Բայց թէ հեռու տեղերում ի՞նչ գործերով էինք զբաղուած, կամ ի՞նչ միջոցներով այդ գումարները հաւաքվում էին մեր ձեռքում, դրանց մասին նա ոչինչ տեղեկութիւն չունէր։

Երեւում է, կեանքի մէջ ճշմարտութիւնը այնքան անհրաժեշտ է մարդու համար, որ ամենաապաշաւելի չարագործն անգամ պէտք է ունենայ գոնէ մի բարեկամ, որի հետ պէտք է անկեղծ լինի։ Քաւոր Պետրոսի յարաբերութիւնները յիշեալ սեղանաւորի հետ թէեւ իրենց իսկութեամբ այդպէս չէին, բայց նա դարձեալ պահում էր բոլոր ճշտութիւնները ինչ որ վայել են մի բարեկամի, մի ազնիւ մարդու։ Սեղանաւորը մեծ վստահութիւն ունէր նրա հաւատարմութեան վրայ, մաս